

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 161 (5835) 15 ліпеня 1937 г., чацвер ЦАНА 10 кап.

Злучаныя Штаты Амерыкі

Штат Каліфорнія Марчфілд

Экіпажу самалёта „АНТ-25“ таварышам ГРОМОВУ, ЮМАШОВУ, ДАНИЛІНУ

Віншум з бліскучым завяршэннем пералёту Масква — Паўночны полюс — Злучаныя Штаты Амерыкі і ўстанавленнем новага сусветнага рэкорду дальнасці палёту па прамой.

Захоплены вашым гераізмам і майстэрствам, праяўленымі пры дасягненні новай перамогі савецкай авіяцыі.

Прабуйныя Савецкага Саюза ганаратца вашым поспехам.

Абнімем вас і паціскаем вашы рукі.

I. СТАЛІН	A. ЖДАНАУ
B. МОЛАТАУ	H. ЕЖОУ
K. ВАРАШЫЛАУ	M. РУХІМОВІЧ
B. ЧУБАР	B. МЕЖЛАУК
M. КАЛІНІН	H. ХРУШЧОУ
L. КАГАНОВІЧ	Я. АЛКСНІС
C. КАСІОР	O. ШМІДТ
A. МІКАЯН	H. БУЛГАНІН
A. АНДРЭЕУ	A. ТУПАЛЕУ.

НОВАЯ БЛІСКУЧАЯ ПЕРАМОГА СТАЛІНСКІХ ВЫХАВАНЦАЎ

Сталінскае заланне бліскуча выканана. Мужная тройка савецкіх лётчыкаў, праявіўшы на Сталінскай трасе, апусцілася на пікажыякім узбярэжжы Злучаных Штатаў Амерыкі ў штате Каліфорнія. Яны перамаглі адлегласць звыш 11 тысяч кілометраў і ўстанавілі новы сусветны рэкорд дальнасці палёту па прамой.

адвагу, гераізм, бяспрашнасьці і большыя волю, памножаную на бліскучае веданне тэхнікі. Яны з'яўляюцца сынамі вялікага народу, вялікай краіны, якая нараджае герояў. Любоў і адданасць да радзімы, нягледзячы на ​​ворагаў рэвалюцыі — вось пачуцці, якімі жыве народ. І гэтыя пачуцці натхняюць людзей на вялікія подзвігі, на гераічныя ўчыны.

Жыватворчая сіла савецкага ладу адлюстравалася ў гэтым гістарычным палёце. Гэта жыватворчая сіла, сіла блатворнага ўплыву рэвалюцыі, якая выклікала да жыцця, да творчай працы мільёны людзей, якая стварыла ўсе ўмовы для вялікіх поспехаў, якая пачынала спяваць у брацкай дружбе 170-мільённым народам — зрабіла казку былым, гэта сіла — сацыялізм.

Тысячы нечаканасцей, небяспек і труднасцей пачэрагалі лётчыкаў на іх шляху. Кабарыяны туманы, якія выклікаюць аблезанне самалёта, дзікія штормы, снежныя бурмы, сур'язныя воблакі, высокія горы, магнітныя бурмы, якія паралізуюць кампас, — усё гэта сустракалі героі ў часе пералёту. Паглядзіце на карту гэтага невычайнага пералёту! Тысячы кілометраў шляху ляжалі праз таямныя прасторы, дзе ўпершыню ў гісторыі праявіў самалёт Чкалава, дзе ніколі не ступала нага чалавека. Але сталінскія выхаванцы перамаглі ўсе труднасці і перашкоды.

Сухія, абстрактныя геаграфічныя тэрміны — градусы даўгаты і шырыні — сталі чымсьці жывым, рэальным, роўным і блізым. У тысячу людзей у гэтыя дні білася ва ўнісон сэрца пры чытанні картовай радзійграмы з борта самалёта «АНТ-25».

Смежны сталінскія армы ў другі раз на працягу месяца і на працягу ўсяго гісторыі чалавечтва злучылі два маленькія сацыялістычныя паветраныя шляхі, па якіх адначасна савецкі рэкорд дальнасці палёту. Яны зрабілі справу велізарнага гістарычнага значэння, справу, якая з'яўляецца неаддзяльным укладам у скарбніцу сусветнай навуцы.

«АНТ-25!» Хто не чуў аб гэтым перамагальным паветраным караблі — дасканалым створаным магутнай савецкай тэхнікі. Магутныя крыжы «АНТ-25», былі гіданымі тэарыя, праблілі воблакі і туманы Арктыкі. У гэтым рэкордным раёсе гераічныя савецкія лётчыкі праз полюс, праз Ледавітыя акіяны, праз пустыні зямлі, горныя хрыбты, бясплодныя каналы тундры пранеслі вялікі непераможны сцяг Савецкай. У гэтым пералёце «АНТ-25» гукаў чужыя галасы і савецкай авіяцыі. У гэтай пераможнай песні гучыць слава нашай савецкай індустрыі, якая стварыла выдатныя машыны, слава нашай магутнай краіны.

А хто мог 5—6 год назад марыць хача-б аб пералёце праз Паўночны полюс, аб перамаганні полюса непрыступнасці! Восем год назад, у 1929 годзе, пералёт самалёта «АНТ-4» — «Краіна Савецка» з Масквы ў Нью-Ёрк прадаўжаўся з пачаткам калі два месяцаў. Завяз чырвоныя крыжы красавец «АНТ-25» праявіў на пікажыякім узбярэжжы ЗША менш, чым за тры суткі.

Новы подвиг савецкіх лётчыкаў, якія пабілі сусветны рэкорд дальнасці і пралеталі на нязвычайнай легендарнай трасе, на сапраўднаму шляху герояў, гэта — наша радзіма, наша слава, радзіма і слава савецкага народу, які перамаглі над кіраўніцтвам вялікага гена рэвалюцыі таварыша Сталіна, перамаглі, не гледзячы і на перакоры апацызму ляманту і пацёпам ворагаў.

Трансарктычны шлях праказан. Прайдзе яшчэ некалькі час, і дзясцік паветраных караблёў будуць базавіцца на паветраных прасторах Палярнага басейна, па трымаваючы культурную і гаспадарчую сувязь паміж двума вялікімі краінамі.

Радзіма адчуваць сябе грамадзянінам вялікай краіны — краіны герояў, краіны сталінскіх перамог! Радзіма жыве ў вялікую сталінскую эпоху!

А хто мог 5—6 год назад марыць хача-б аб пералёце праз Паўночны полюс, аб перамаганні полюса непрыступнасці! Восем год назад, у 1929 годзе, пералёт самалёта «АНТ-4» — «Краіна Савецка» з Масквы ў Нью-Ёрк прадаўжаўся з пачаткам калі два месяцаў. Завяз чырвоныя крыжы красавец «АНТ-25» праявіў на пікажыякім узбярэжжы ЗША менш, чым за тры суткі.

Савецкіх лётчыкаў натхнялі і спарождала ў палёт не нагойя за рэкорды, за асабісты славы, за багатства. Іх натхняла і пэўнае слова правадыра народаў вялікага Сталіна, іх натхняла воля партыі, радзіма, якая паслала сваіх сыноў на поўныя мужнасці і славы, паслала ў імя прагрэсу, трыумфу навуцы, у імя шчасця чалавечтва.

Тэхніка ў капіталістычных краінах служыць мэтам знішчэння людзей, служыць зброй варварства і рэакцыі. Тэхніка ў Савецкай краіне ў руках большыякіх з'яўляецца магутнай зброй прагрэсу і цывілізацыі.

Вялікая моц краіны Савецкай зрабіла гэты легендарны палёт рэальнасцю, ажыццявіла «безумнае» для ранейшых часоў падпрыемства. Радзіма акрыліла трох герояў, узброіла іх перамагальнай тэхнікай. Знаў экзамен славы і адважы самалёта, бліскуча здала экзамен савецкай машыны, здала экзамен сацыялістычнай індустрыі.

У той час, калі адважныя савецкія лётчыкі пабілі сусветны рэкорд дальнасці беспасадкачнага пералёту, калі амерыканскі народ рыхтуецца да сустрачкі гераічных пасланцоў вялікай краіны Савецкай, пасланцоў міру і культуры, — у гэты час германскія і італьянскія самалёты сёньня смерць на Пірэнейскім поўвостраве, а японскія авіяны ў Паўночным Ёкіа расстрэльваю кітайскіх салдат, якія адстойваюць гонар і незалежнасць сваёй краіны.

Сіла нашай авіяцыі ў тым, што яна з'яўляецца любімым дасягненнем усёй краіны, што аб яе росце, развіцці настамна клопацца ўсё свабоднае, што яе пестуе вялікі і мудры правадыр таварыш Сталін. Сіла нашай авіяцыі ў тым, што яна выдатны кадры, якіх не мае ні адна краіна.

Найхутэйшым фашыстам нападзі на нашу краіну. Яны будуць раздушаны і знішчаны! Народ, які выкаваў такіх сыноў, як Чкалаў, Байдукоў, Вялікоў, Громаў, Юмашоў, Данілін, — непераможны!

14 ліпеня самалёт „АНТ-25“ апусціўся ў Сан-Джасінта, паміж Лос-Анжэлосам і Сан-Дыего (штат Каліфорнія—ЗША).

Самалёт праяцеў 11.500 кілометраў.

Слаўныя героі, мужныя лётчыкі Громаў, Юмашоў і Данілік: устанавілі новы сусветны рэкорд дальнасці палёту па прамой.

Экіпаж самалёта «АНТ-25», злева направа: камандзір самалёта — Герой Савецкага Саюза М. М. Громаў, штурман — ваенінжынер 3-га ранга С. А. Данілін і другі палётчык — майр А. Б. Юмашоў.

Паведамленне ўрадавай камісіі па арганізацыі і правядзенню беспасадкачнага пералёту Масква—Паўночны полюс—Паўночная Амерыка

Заданне таварыша Сталіна і Урада Саюза ССР па беспасадкачнаму палёту Масква — ЗША праз Паўночны полюс бліскуча выканана, з устанавленнем новага сусветнага рэкорду дальнасці палёту.

Экіпаж самалёта «АНТ-25» ў складзе камандзіра экіпажа Героя Савецкага Саюза тав. Громава М. М., другога пілота — майра тав. Юмашова А. Б. і штурмана — ваенінжынера 3-га ранга тав. Даніліна С. А., вылетелі 12 ліпеня 1937 года ў 3 гадзіны 21 м. па маскоўскаму часу са Шчолюўскага аэрадрома (каля Масквы), праяцеў па наступнаму маршруту: Масква — в. Балтуеў — м. Сталбавай (Новае Зямля) — Зямля Франца-Іосіфа — Паўночны полюс — в. Патрыка — в. Вонкса. Далей самалёт пайшоў ужо 120 мерыдыяна па тэрыторыі Канады, перасек Скалістыя горы і вышаў на узбярэжжа Ціхага акіяна каля Сіэтла. Далейшы маршрут пералёту: узбярэжжа Ціхага акіяна праз Сан-Францыска і Лос-Анжэло.

Радзійграмы з борта „АНТ-25“

13 ліпеня, 19 гадз. 35 мін. па маскоўскаму часу. Знаходзіцца на 58 град. шырыты, 120 град. даўгаты.

на поўнач ад Сан-Францыска, каля Дурэка, у штате Каліфорнія.

22 гадзіны 20 мін. Знаходзіцца: шырыты 55 градусаў, даўгата 120 градусаў. Вышыня палёту — 4.000 метраў. Вас не чую. Усё ў парадку.

Вартанья паведаміў, што 14 ліпеня ў 12 гадз. маскоўскага часу самалёт праяцеў Окленд — Сан-Францыска. Ляпіш дадзі.

14 ліпеня. Аэрадромная станцыя Сіэтла (ЗША) ў 7 гадзін 31 мінуце па маскоўскаму часу прыняла з самалёта «АНТ-25» радзійграму наступнага зместу: «Пасалку мяркуюць зрабіць на аэрадромаў у Лос-Анжэло і Сан-Дыего. Паведаміце аб магчымасці туману, вышыню воблакаў».

Сан-Францыска дае самалёту весткі аб становішчы аэрадромаў. Савецкі консул ў Сан-Францыска і інжынер Шумоўскі паліцелі на самалёце за «АНТ-25».

14 ліпеня. Тав. Уманскі паведаміла з Вашынгтона: «Пеленгатар Аламеда ў 10 гадз. 20 мін. па маскоўскаму часу, прымаючы самалёт, вызначыў яго становішча каля 190 міль».

14 ліпеня ў Сіэтлі (ЗША) ў 1 гадзіну 20 мін. па грэніцкаму часу (4 гадзіны 20 мін. па маскоўскаму часу) была прынята з самалёта наступныя радзійграма:

ЗА 190 МІЛЬ НА ПОУНАЧ АД САН-ФРАНЦЫСКА

«Ідзе ўздоўж берага. Знаходзіцца паміж Сіэтлем і Сан-Францыска, Вышыня 4.000 метраў. Просім спартамісара зарэгістраваць пралёт над аэрадромам Оклэнд. Сардэца будзем раніцою, думаем, за Сан-Францыска».

14 ліпеня. Тав. Уманскі паведаміла з Вашынгтона: «Пеленгатар Аламеда ў 10 гадз. 20 мін. па маскоўскаму часу, прымаючы самалёт, вызначыў яго становішча каля 190 міль».

14 ліпеня ў Сіэтлі (ЗША) ў 1 гадзіну 20 мін. па грэніцкаму часу (4 гадзіны 20 мін. па маскоўскаму часу) была прынята з самалёта наступныя радзійграма:

ЗА 190 МІЛЬ НА ПОУНАЧ АД САН-ФРАНЦЫСКА

«Ідзе ўздоўж берага. Знаходзіцца паміж Сіэтлем і Сан-Францыска, Вышыня 4.000 метраў. Просім спартамісара зарэгістраваць пралёт над аэрадромам Оклэнд. Сардэца будзем раніцою, думаем, за Сан-Францыска».

ЗАЯВА ТТ ЧКАЛАВА, БАЙДУКОВА І БЕЛЯКОВА

НЬЮ-ЁРК, 14 ліпеня. (БЕТА). Героі Савецкага Саюза тт. Чкалаў, Байдукоў і Белякоў перададзі карэспандэнту ТАСС наступную заяву:

Мы ўпоўнены, што яны пасяхова спрадзіцца з усімі небяспекамі, якія сустракаюцца на гэтым трывалым шляху Масква—Паўночны полюс—ЗША. Іх палёт лініі раз напярэдзілі наму ўпоўненасць у марчымасці ўстанавіцца рэгулярнай паветранай лініі паміж двума вялікімі кантынентамі праз Арктыку.

«Згодна апошнім паведамленняў, палёт Громава, Юмашова і Даніліна праходзіць выключна добра. Паколькі нам прышлося праяцеў амаць на тую-ж маршрут, мы можам апаіць труднасці, якія ім сустракаюцца. Безумоўна, яны сустракаюць не менш перашкод, чым мы».

Гэты палёт таварышаў пратэманструе выскія якасці савецкай авіяцыі, тэхнікі, майстэрства і храбрасць нашых лётчыкаў».

АБ УЗНАГАРОДЖАННІ І ЎЛГОТАХ ДЛЯ БУДАЎНІКОЎ КАНАЛА МАСКВА—ВОЛГА ПАСТАНОВА ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАУЧАГА КАМІТЭТА І СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ СССР

У сувязі са сканчэннем у ўстапоўленне ўрадаў тэрмін будаўніцтва канала Масква — Волга і перадачай яго ў эксплуатацыю, Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Совет Народных Камісараў СССР пастанавілі:

4. Догармава вызваліць за ўдзельную работу на будаўніцтве канала Масква — Волга 55.000 звыволеных.

1. Прапанаваць Наркмаату ўнутраных спраў СССР узнагародзіць канкрэтнымі падарункамі і грамадзкімі прэміямі вызначаных на будаўніцтве вольнанаемных работнікаў.

5. Прапанаваць Наркмаату ўнутраных спраў СССР пры вызваленні звыволеных за ўдзельную работу на будаўніцтве канала Масква — Волга выдаваць ім апрача спецыяльных пасведчаньняў, якія сьведчаць аб іх рабоце на канале Масква — Волга, таксама пралічыць білеты і грашовыя ўзнагароды ў размеры ад 100 да 500 рублёў.

2. Устанавіць для будаўнікоў канала Масква — Волга спецыяльныя нагуруны знакі.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта СССР М. КАЛІНІН, Старшыня Совета Народных Камісараў СССР В. МОЛАТАУ, Санітар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта СССР А. ГОРКІН, Масква, Крэмыль, 14 ліпеня 1937 г.

УЗНАГАРОДЖАННЕ РАБОТНІКАЎ БУДАЎНІЦТВА КАНАЛА МАСКВА—ВОЛГА

За выдатныя поспехі ў справе будаўніцтва канала Масква — Волга Цэнтральны Выканаўчы Камітэт СССР узнагародзіў: Ордэнам Леніна 42 чал., у тым ліку начальніка Хлебніцкаўскага раёна тав. Афанасьева Г. Д., начальніка Паўднёвага раёна тав. Баймурава Я. М. і інш.

Ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга ўзнагароджана 208 інжынерна-тэхнічных работнікаў і рабочых будаўніцтва. Ордэнам «Знак пачёта» ўзнагароджана 129 работнікаў будаўніцтва.

У ШТАБЕ ПЕРАЛЁТУ

На Цэнтральным аэрадрома, у невялікім габінеце начальніка аэрадрома палкоўніка Раўвічора дні і ночы ідзе напружаная работа. Тут размясціўся штаб пералёту «АНТ-25». Асноўнае соцыяльнае і культурнае жыццё палётчыкаў і тэхнічнага пералётчыкаў, якія яшчэ зараз на прасторах Паўночнай Амерыкі трох гераічных сыноў савецкага народу.

Широкий стол заставлен телефонами. На стенах висят карты Арктики, Полярного бассейна, Канады, Пауночной Америки. На полках лежат книги географических атласов. Вокруг стола сидят специалисты: начальник авиационных вёзду: конструкторы, моторобудовальники, снаптыки, предстаўніці розных інстытутаў.

Хутка і ўпоўнена самалёт перасякаў паралелі зямнага шара. Вось згату астаўся Палярны басейн, астравы паўночна-амерыканскага узбярэжжа, Прыпаларныя вобласці Канады. У 20 гадзін наступіла паведамленне, што самалёт прайшоў 58-ю паралелі і прадаўжае свой шлях на поўдзень.

— Ён ідзе на 4 гадзіны раней свайго раскладу! — гаворыць інжынер Стоман. Дакладныя разлікі паказваюць, што ў баках самалёта асталася яшчэ шмат гаручага. Сіноптыкі прадказваюць добрыя ўмовы і папутны вецер на далейшым працягу трасы. — Мяркуючы па ўсім, наша машына можа пакрыць каля 12.000 кілометраў — гаворыць Тупалеў. — Сусветны рэкорд дальнасці — 9.104. Калі самалёт будзе ў Сан-Францыска і Сан-Дыего? — У Сан-Францыска яны павінны прысці ў 21 гадзіну па маскоўскаму часу, ці ў 8 гадзін раніцы па маскоўскаму, у Сан-Дыего — на 3 гадзіны пазней, — адказвае палкоўнік Чкалаў.

СЛАВА ГОРДЫМ СОКАЛАМ НАШАИ РАДЗИМЫ

МІХАІЛ МІХАЙЛАВІЧ ГРОМАЎ

М. М. Громаў належыць да таго шчаслівага пакалення пілотаў, усе жыццё якіх цесна звязана з гісторыяй савецкай авіяцыі.

У 1916 годзе—17-ці год—ён пераходзіць з Маскоўскага вышэйшага тэхнічнага вучылішча на авіяцыйны тэарэтычны курс праф. Жукоўскага. Лекцыі Жукоўскага, Ветчинкіна, Мураўёва былі для Громава самымі шчаслівымі гадзінямі заняткаў.

Закончыўшы тэорыю, курсанты Жукоўскага перайшлі ў чэрвень 1917 года ў Маскоўскую авіяцыйную школу. Пачалася пара лётнай вучобы. За два тыдні Громаў «налятаў» 43 минуты. Раней за ўсіх ён атрымаў права на самастойны палёт.

Разгарэлася грамадзянская вайна. Фронт настольна патрабаваў новых лётчыкаў. Громаў спыняе вучобу і едзе на Усходні фронт. На перадачах паліцый ён выконвае рад важных баявых аперацый, баястрайнымі разведкамі раскрывае гарматы «задушых», бамбуе батальёны Калчака і ўдарныя афіцэры палкі. Ён забараняе ў глыбокі тыл белых, метка парабачы яго ўзавіямі месцы.

Але ў хуткім часе хвароба прыгаворыла маладога пілота да пасядзі. Направіўшыся ён вяртацца ў Маскоўскую авіяцыйную школу, дзе прыстаў да інструктарскіх заняткаў. Імя Громава хутка становіцца вядомым у савецкай авіяцыі. У 1924 годзе ён разам з другімі лепшымі майстрамі авіяцыі працуе інструктарам на ўдарнай школе лётчыкаў, каб забяспечыць тэрміновы выхад баявой групы пілотаў-спецыялістаў на стралбе і бомба-мітанню. У ліку яго вучняў быў В. П. Чкалаў—зараз Герой Савецкага Саюза.

Громаў—страсны спартсмен, атлет. Да палітычнага да стралбы ў цяжкіх умовах ён прыстасоўваўся з 10 год. У 1916 годзе ён уступіў у спартыўны клуб «Сантас» і ў хуткім часе прымаў ужо ўдзел у спарбінтыве пяхаалятаў на паршынства гэтага таварыства. Громаў заняў у гэтым спарбінтыве другое месца. У 1923 годзе ён заваяваў званне чэмпіёна СССР у вольнай вазе па паліцыйна пажарна-спартыўнага змаганні даўно ўвайшлі ў жыццёвыя праграмы Громава. У спорце лётчык быццё бліскучы срэбраны ўсебаковага развіцця арганізма, арыентавоўгі і дысцыпліны.

СЕРГЕЙ АЛЕКСЕВІЧ ДАНИЛІН

Калі С. А. Даніліна п'ягаўша, у чым заклапацца яго штурманская работа, ён прыставае:

— Я абавязан правесці самалёт да назначанага пункту ў найкарацейшы тэрмін, па самую кароткаму шляху і з найменшым расходам гаручага.

За гэтай прастай формулай скарываюцца аднак, велізарная веды, здатнасці ў рэзультатце пастаяннага, настойнай вучобы.

Лінія з лепшых савецкіх авіянавігатораў, Сергей Алексеевич Данилин разліў і ў 1901 годзе ў Маскве ў сім'і чыгуначнага служачага. 18-ці год, пасля скажання Маскоўскага камерцыйнага вучылішча, ён уступае дабравольцам у Чырвоную Армію і ў яе рэдах абараняе сваю радзіму ад белгвардзейскіх банд і палчышці інтэрвентаў. Праз год ён упершыню знаёміцца з авіяцыяй. Зольнага Даніліна пасылаюць у Вышэйшую авіяаэадымачную школу, а ў 1922 годзе яго ўжо бачыць у сенах Навукоз-выпрабавальнага інстытута ваенна-паветранага флота.

У 1925 годзе Данілін разам з лётчыкам Тамашавічам зрабіў першы ў краіне доўгі палёт на самалёце «АНТ-14», які цягнуўся 12 гадзін 10 минут.

Праз некалькі год—у 1929 годзе—Данілін прыняў удзел у скорасных спарбінтывах. Эскадрылля з 13 машын адправілася ў скорасны пералёт па маршруце Ле-

Громаў яшчэ мастак і скульптар, мастацтвам ён займаецца з 16 год.

У 1924 г. Громаў перайшоў на работу ў Навукова-выпрабавальны інстытут ваенна-паветраных сіл у якасці лётчыка-выпрабавальніка. З гэтага часу яго жыццё звязана з выпрабаваннем машын новых сістэм і з вялікімі пералётамі, якія складаліся рубжамі ў яго лётнай практыцы.

Перажыўшы разруху і голад, краіна пачала будаваць новыя заводы, стваралі новыя галіны прамысловасці, сваю авіяцыйную індустрыю. Паспехі савецкіх авіяцыйных заводаў растуць з таго ж хуткасцю, што ўжо ў 1925 г. краіна амалага спарадыла свае машыны ў вялікі пералёт Масква—Пекін даўжынёй ў 7 тыс. з лётным кілометраў. Ахну з гэтых машын—«Р-1»—пілотаваў Громаў.

— Самым радасным днём у маім жыцці,—гаворыць Громаў,—быў дзень, калі я даведаўся, што павяду ў вялікі пералёт нашу машыну з нашым матарам.

Роўна праз год пасля завяршэння пералёту Масква—Пекін ён адпраўляецца ў пералёт вакол Еўропы і блізкаму завяршае яго. У 1929 г. Громаў робіць другі еўрапейскі пералёт на самалёце «АНТ-9» («Крылья Советов»).

У 1934 годзе Громаў зноў ускаліхнуў авіяцыйныя колы ўсяго свету сваім палётам на дальнасць па замкнутай крывой. Ён зампоўвае за савецкай авіяцыяй новы суветны рекорд. Але, паколькі СССР не быў членам Міжнароднай авіяцыйнай федэрацыі, рекорд Громава не быў зарэгістраван.

Міхалі Міхаліавіч Громаў прадаўжае ўзмошана працаваць над выпрабаваннем новых машын. За галы сваёй работы ў якасці пілота ён лятаў больш, чым на 70 машынах розных сістэм і выпрабаваў некалькі дзсяткаў машын новых канструкцый.

Громаў лятае каля 20 год. За гэты час ён быў узнагароджан ордэнам Чырвонага сцяга, два разы—ордэнам «Красной звезды». Ён узнагароджан таксама сярэбранай ордэна і граматай Усерасійскага ЦКВ. За праўленне героіства і самаадданую работу ў дасягненні суветнага рекорду ў палёце па крывой на самалёце «РД» Громаву было прысвоена званне Героя Савецкага Саюза і ўручан ордон Леніна.

ніград—Вітэбск—Смаленск—Масква—Горкі—Казань—Орэнбург—Уфа—Норм—Вятка—Яраслаўль—Дніград—Пасадка і ў кожным з гэтых пунктаў. Палёт цягнуўся двое сутак. Ішла барацьба за хуткасць. У гэтым спарбінтыве выпрабаваліся не толькі савецкія машыны, але і праваралася якасць пілотаў. Лётчыкі старанна аспрэчвалі паршынства. Пераможцам у гэтым спарбінтывах вышлі камандзіры эскадрылля—воптыны штурман Данілін, які першым прыляцеў на самалёце «Р-1» да фінішу.

З кожным годам расла савецкая авіяцыя. Краіна атрымлівала ад сваіх заводаў усё новыя і новыя машыны, якія выначалі высокім патаьком і вялікай хуткасцю. У 1932 годзе быў зроблен выдатны высотны скорасны пералёт з Харкава ў Маскву, 6 караблёў ішлі на вышыні ў 8,5 тыс. метраў. Палёт скончыўся бліскача. Дакладна да мэты прыляцеў самалёт штурман Даніліна.

За выдатныя поспехі ў галіне авіяалявання авіяцыяй Сергей Алексеевич узнагароджан ордэнам «Красной звезды».

15-гадовай вопыт Даніліна стаў збыткам шпрых лётных савецкіх колаў. Малады пілотаў добра ведаюць Даніліна па яго авіянавігачынам падручніку, выпушчанаму спецыяльна для школ лётчыкаў.

НАШ ШЛЯХ У ПАУНОЧНУЮ АМЕРЫКУ

ГУТАРКА СА ШТУРМАНАМ С. А. ДАНИЛІНЫМ

Герой Савецкага Саюза тт. Чкалаў, Байдукоў і Вялякоў праляцелі новы найкарацейшы паветраны шлях з СССР у Паўночную Амерыку. Яны ажыццявілі мару многіх палярных даследчыкаў, якія імкнуліся звязаць па паветру два кантыненты праз Паўночны полюс.

На нашу долю выпаў гонар паказаць усёму свету, што паляў Чкалава, Байдукова і Вялякова не з'яўляецца выпадковым. Наша краіна стварыла пераможную авіяцыйную прамысловасць, якая мае нам магчымасць устанавіць на гэтай залікай трасе рэгулярныя паветраныя зносіны.

На мяне, як на штурмана, ускладзены ў гэтым палёце вялікія і складаныя абавязкі. Я павінен правесці самалёт дакладна па заданаму курсу. У гэтай справе мне дапаможа мой 15-гадовы штурманскі вопыт. Я не азін раз прымаў удзел у дальніх і скорасных пералётах, паказваючы дарогу новым звыям і эскадрыллям самалётаў. У маім распараджэнні на самалёце ёсць дастатковая колькасць пераможных дакладных прылад, якія дапамажу нам паякка індустрыя. Для астранамічнай арыентавоўгі самалёт забяспечан сонечным указальнікам курсу (СВК) канструкцыі інжынера Сергеева, секстантам савецкай вытворчасці, усімі табліцамі і дапаможнікамі для разлікаў месцазнаходжання на нагляданых за сонцам, месцам і зоркамі. Пры астранамічнай арыентавоўгі асабліва неабходнымі з'яўляюцца адлічоны дакладнага часу. Для гэтага ў нас ёсць добра зывераныя хранометры.

На «АНТ-25-1» ёсць таксама гіраполюс. Гэта прылада дазваляе на кароткім адлегласці часу (за 15 минут) тымчас без дапамогі магнітнай карэекцыі заліка курсу. Прылада нам вельмі неабходна, бо каля магнітнага полюса кампасы, у тым ліку і грамадзянныя, прадуцця няправільна.

Самалёт забяспечан усімі неабходнымі прыладамі для таго, каб весці машыну ўслыну. Ёсць авіягарызонт, варыёметр, указальнікі хуткасці павароту і скаляжэння, група прылад, якія кантралююць работу матара. У кабіне самалёта знаходзіцца таксама газалампазатар, які паказвае якасць гаручай сумесі, што паступае ў цыліндры з варбюратора. Ён дазваляе вельмі дакладна пастрывіць найлепшы рэжым работы матара.

Перад нашым палётам былі праведзена даскадала навуковая падрыхтоўка. Деталяна вывучылі маршрут, яго рельеф, кіметрычныя даныя, размяшчэнне зямных раўнястаній, іх магнутнасць і т. д. Мы склалі напярэдняы разлікі для ўсіх пунктаў маршруту. Дакладна вылічана, якое будзе становішча сонца і ўзаможныя пэўнага і светлага часу па ўсім маршруту. Астранамічны інстытут імя Штэрнберга зрабіў для нас табліцы вылічэнняў вышыні і азімутаў сонца і месца для пэўных пунктаў улоўж нашай трасы. Старанна падрыхтаваны карты, на якія нанесен маршрут, адлегласці паміж кантраольнымі арыентаваўгі.

У нашым распараджэнні ёсць спецыяльны авіянавігачыны карткі, на якія асясены ўсе весткі, што могуць нам спарбінца ў палёце. З гэтых карткі мы з'я-

седы даведваемся, дзе знаходзіцца бліжэйшыя тэхнічны базы (на вышалак вымушанай пасадкі) і радыёстанцыі, дакладна будзем ведаць аб рельефе масывасці, якая нас піказіць, і т. д.

Вялікая група спецыяльных прылад даць мне магчымасць безупыгна весці нагляданія за траекторыяй палёту, выконваць разлікі так, каб палёт дакладна адпавядаў заданаму маршруту.

Калі мы будзем знаходзіцца над амерыканскім маперыкам, хрыбты Скалістых гор з'явіцца для нас адным з асноўных арыентавоўгі. Пасля таго, як мы перацягнем рэчку Піс, гэтыя хрыбты стануць папарок нашай шляху, і нам прыляцця перамагчы іх на вышыні 4—5 тысяч метраў. Мая штурманская работа значна ўскладніцца, калі нас тут застае ноч. Дакладна вызначыць, дзе будзе знаходзіцца наш самалёт, калі наступіць цемнота, скажаць пакуль паякка. Гэта залежыць, галоўным чынам, ад пудвой хуткасці на ўсім шляху. Дакладна прадуццягззз гэтую пудвою хуткасць таксама нельга, бо яна залежыць ад дзеяння сустрэчных, спадарожных і бачавых вятроў. Але амаль усея наш палёт будзе праходзіць пры асветлячым палярным сонцы.

АНДРЭЙ БАРЫСАВІЧ ЮМАШОЎ

У юнаці Андрэй Юмашоў страсна захапляўся жыццём і ніколі не думаў быць лётчыкам.

Шаснаціці год—у 1918 годзе—ён уступае дабравольцам у Чырвоную Армію і праз год разам з брыгадай курсантаў артылерыйскіх камандных курсаў адпраўляецца на Паўднёвы фронт. Пасля ліквідацыі белгвардзейскіх банд Юмашоў акачывае артылерыйскія курсы і 1 мая 1921 г. становіцца чырвоным камандзірам.

Далей ідзе работа ў часях. Чырвоная Армія, напружана вучоба. У канцы 1922 года Юмашоў паступае ў лётную школу пасляхова акачывае яе, асвойвае лётную справу на практыцы, хутка і ўпаўнаважана набывае навыкі валодання самалёта.

5 сакавіка 1924 г. малоды пілот робіць першы самастойны ўлёт. Увосень гэтага-ж года Юмашоў становіцца лётчыкам-зніпчалнікам. Праз некалькі месяцаў ён акачывае школу паветранага бою.

У Кіеве, куды ён быў назначан у авіяцыйную частку, Юмашоў знаёміцца з малодым авіяаінструктарам В. Грыбюкскім. Па яго ўпавяду Юмашоў захапіўся планерызмам і ў хуткім часе стаў канструктарам і паршелем-планерызмам. У 1925 г. ён паяўляецца на Міжнародных планерных спарбінтывах у Калкага і ўстанавіў інавацыя на сваім планеры рад рэкордаў на дальнасць і вышыню.

З кожным годам расце лік лётных спецыялістаў Юмашова. У 1926 г. ён ужо інструктар паветранага бою. Праз год ён назначанае лётчыкам-выпрабавальнікам.

За 10 год ён аблятаў каля 80 розных тыпаў лётных і вольных машын. Не раз яго і машыны пагражае гібель, але ён заўсёды захоўваў хлапачнасць, умомат прымаў смелыя рашэнні і з лобата рызыкоўнага становішча выходзіў пераможцам. Дзякуючы сваім невычайным здольнасцям, настойнасці і смеласці Юмашоў становіцца выдатным лётчыкам-выпрабавальнікам, адным з лепшых спецыялістаў па штурмане, сяляных палётах, па валоданню вольных машын.

Масквіч заўсёды любіўшы ў часе свят бліскучымі парадамі савецкіх паветраных эскадрылляў.

Юмашоў—пастаянны ўдзельнік парадаў. То ён ідзе перадазе ўсіх самалётаў, то ён ляціць на апошняй малоды скораснага самалёта, то паказвае фігуры вышэйшага паяўляжа.

Два з паловай галы Юмашоў камандуе паветранай эскадрылляй і за асабістыя поспехі ў галіне авіяалявання авіяцыйнай

АНДРЭЙ АЛЕКСАНДРОВІЧ ІМЁНЫ ІХ БУДЗЕМ У СЭРЦЫ НАСІЦЬ

Лятаць, пакараюць героі Саветаў

Прасторы названых лётцаў і вятроў, Аркестры, іграйце! Спявайце, пацяі! Вітайце любімых герояў-арлоў!

Высока ўзыходзіць штодзень над замёмі Крыватая слава савецкіх лётцаў. Міжмоцці падзеі адна за другою. Штодзень—перамога, Штодзень—веселле!

Імкненне і сіла, упартасць і воля—Кіпіць у грудзях, палымее ў вачах. Прав полас Паўночны, разганым цясюс, Навесна праражаны—Сталінскі шлях!

тэхнікай узнагароджываецца ордэнам «Красной Звезды». За актыўную абаронную работу ў Асоавіахіме ён узнагароджан залатым галзінікам.

А. В. Юмашоў шмат раз прымаў удзел у вялікіх і малых пералётах, лятаў за граніцу ў якасці камандзіра карабля ў часе візиту камандарма 2 ранга тав. Алксніса ў Чкасавакія.

Пераможным пунктам у сваім жыцці Андрэй Барысавіч лічыць 1933 год. Калі ён хоча аздачыць якую-небудзь палезе, якая мае да яго дачыненне, ён заўсёды гаворыць: «Гэта было да 1933 г.» або «Гэта было пасля 1933 г.»

Летам 1933 года ў часе фікультураага прада на Краснай палчыцы Юмашоў упершыню размаўляў з таварышам Сталіным. Лепшы друг савецкіх лётчыкаў таварыш Сталін парабачыла распываў Юмашова аб зброеным ім толькі-што трымным пералёце. Пелла развітаўшыся з пілота, таварыш Сталін пажадаў яго далейшых поспехаў.

— Трэба многа і добра лятаць!—доўга паўтараў пра сабе пасля гэтай сустрачы Юмашоў.

Вясной 1936 года Юмашоў вёў у Прагу самалёт «АНТ-6», на якім знаходзілася савецкая авіяцыйная дэлегацыя. У часе гэтага палёту ён уважліва вывучае сваю машыну пры вялікай нагрузцы, і ўжо там ён яго ўзнікае думка зрабіць на «АНТ-6» рад рэкордных палётаў. Жалезна ён хутка ажыццявіўся.

11 верасня 1936 г. ён падняўся на «АНТ-6» на вышыню 8.102 метры з грузам у 5 тон. Праз некалькі дзён—16 верасня—ён паямае 10 тон на вышыню 6.605 метраў. Рэкорд ідзе за рэкордам. 20 верасня Юмашоў на гэтай-ж машыне паямае 12 тон грузаў на вышыню 2 тыс. метраў. І, нарэшце, 28 кастрычніка ён устанавіў на вышыню 5 мільёнаў метраў рэкорд палёту з грузам у 1 тон. Ён дасягае вышыні ў 8.980 метраў, паябіўшы тым самым свой рэкордны рэкорд за 11 верасня.

Пасля таго, як Юмашоў зрабіў азін са сваіх рэкордных высотных палётаў з грузам, ён атрымаў павышанне таварыша Сталіна.

— «Вішню з дасягненнем рэкорду вышэйшым на чатырхматэрычным самалёце «АНТ-6».

Жадаю Вам новых поспехаў. Паціенна руку.

І. СТАЛІН. Радасці Юмашова не было межаў. Прыбітанне любімага праватца было для яго самай высокай узнагародай.

АНДРЭЙ АЛЕКСАНДРОВІЧ ІМЁНЫ ІХ БУДЗЕМ У СЭРЦЫ НАСІЦЬ

Вышыні — за нам.

І дальнасць — за нам. Разліка, ты ў росквіце даён характва. Аб чым толькі марылі лётцы ваякі. — Як дэр чалавечу прыносіць Маскія.

І Чкалаў, і Громаў — Іх слава ірзее, Брамеўскімі зорамі ярка гарыць! Дарогу герояў мы кветкамі ўсем, Імёны іх будзем у сэрцы насіць.

Як радасць, на светам героі Саветаў Прынесі сцяг мужнасці большавікоў. Аркестры, іграйце! Спявайце, пацяі! Вітайце любімых герояў-арлоў! 14/VII—37 г.

ГРАНДЫЁЗНАЯ ПАБУДОВА СТАЛІНСКАІ ЭПОХІ

(Да адкрыцця рэгулярнага пасажырскага руху па каналу Масква—Вола)

Цэнтральны Камітэт нашай партыі і Совет Народных Камісароў Саюза ССР паставалі адкрыць канал Масква—Вола для пасажырскага і грузавага руху з 15 ліпеня 1937 года.

Закончана грандыёзная пабудова сталінскай эпохі, горадска Савецкага Саюза, самая сучасная гідратэхнічная пабудова. З адкрыццём канала краіна часткова вырашае такую велізарную валажасці задачу, як стварэнне ў Маскве порта пліні мораў—Валтійскага, Белара, Каспійскага, Чорнага і Азюўскага.

Вялікая колькасць грузаў, у асабінасці мінеральна-будаўнічых і ліясных, будзе транспартавацца вольным шляхам. Канал мае вялікае значэнне і ў адносінах пасажырскага перавозак. З 15 ліпеня ўстанавіваюцца рэгулярныя рейсы абсталяваных на апошнім слоўу тэхнікі камфартабельных цеплаходаў па лініі Масква—Калінін. З пабудовай планіну ў Рыбінску і Углічы адрыецца шчыра рад новых пасажырскага ліній: Масква—Дніград (праз Марынінскую сістэму), Масква—Горкі, Масква—Астрахань, Масква—Перм, Масква—Уфа, Масква—Велга мора (праз Велгапольскі канал).

Як канал забяспечываецца транспартнымі срэдамі? Наркамвол уводзіць у эксплуатацыю 4 пасажырскага цеплаходы: «Іосиф Сталін», «Васілав Молотов», «Міхалі Галіцын» і «Кіям Воршылоў». Магутнасць кожнага—700 конскіх сіл, умяцальнасць—205 спальных месцаў. Па каналу палывуцца таксама 6 трохматэрычных пасажырскага цеплаходаў магутнасцю па 280 конскіх сіл, два 150-месных пасажырскага цеплаходы,

18 гаісераў, лімізінаў і іншых дробных пасажырскага суднаў.

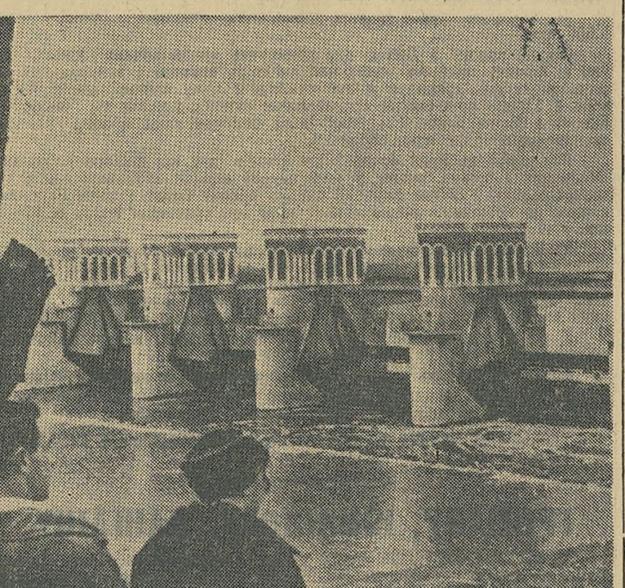
Грузы будучы перавозіцца 83 непаравымі суднамі агульнай грузаааёмнасцю ў 65.000 тон. Гэтыя судны пойдуч на буксіры 21 парахода, агульнай магутнасцю ў 4.500 конскіх сіл.

На 1937 год заверджан план перавозак па каналу ў размеры 360 тыс. тон і 36,5 мільёна тонакілометраў. Такім чынам, ужо ў першы год асаення канала ў сталіну і са сталіцы пройдзе нямаля грузаў. У 1937 годзе па каналу павіна быць перавезена 1.100 тыс. пасажыраў.

Пасля пабудовы планіну на Волзе — у Углічы і Рыбінску і ўключэння канала ў агульную сетку ўнутраных вольных шляхоў СССР план грузавага перавозак арыентавоўгі на ўласце да 3.600 тыс. тон, а план пасажырскага перавозак — да 5 млн. чалавек.

Усё гэта абавязвае работнікаў кіраўніцтва эксплаатацыі канала Масква—Вола і ўвесці берагавы і плавачыя склад скапінтраваць максімум намагацца на тым, каб ужо цяпер наладзіць правільную, чоткую работу і далейшае развіццё флота. Патрэбны максімальная гібкасць, уважлівасць і арганізаванасць у справе абслугоўвання пасажыраў; дакладнасць раскладу, чыстата і ахайнасць на суднах, парадка пры пасадцы пасажыраў.

Вялікае значэнне мае арганізацыя харчавання пасажыраў. У часе вопытных рейсаў Трэс кафе і рэстарана Наркомунтагавалы СССР дрэнна арганізавалі гату справу. Трэба думаць, што пасля зданні канала ў нармальную эксплуатацыю гэты недахоп будзе ліквідаваным.

Канал Масква—Вола. НА ЗДЫМКУ: Керамышоўская плыціна. Фото Ф. Кіслова (СФ).

З заверджанага на 1937 год плана перавезена 26 тыс. тон. На астатнія тры з паловай месцы навігацыі падае пераважная колькасць грузавага перавозак.

Для таго, каб выканаць гэта заданне, неабходна правільная арганізацыя перавалкі грузаў, механізацыя пагрузачна-разгрузачных работ, барацьба з непарадучыямі прастоямі непаравога і буксірнага флота.

Паскарэнне пагрузачна-разгрузачных работ будзе звязана і ад будаўніцтва канала, які ў бліжэйшы час павінен закончыць устаноўку аднаведных пагрузачна-разгрузачных механізмаў.

Канал аснашчон багатымі матэрыяла-тэхнічнымі срэдамі. Наркамвол прадуцця вельміга правадчыра народнаў таварыша Сталіна работнікамі воднага транспарту павіна быць і будзе апрадана.

Ворагі народу, фашыстае атрапе — траіцкіска-бухарыскія дыверсанты, шкод-

нікі і шпіёны, карыстаючыся ратазействам, ільцікай харабай—блэксплаатацыя нашых людзей, наробялі намалую шкоду воднаму транспарту. Работнікі канала, якім уверана выдатная пабудова каласальнай каштоўнасці, павіны быць заўсёды пільны, пвёрда памятаючы словы таварыша Сталіна, сказаныя ім на Лотэўскім Пленуме ЦК ВКП(б):

«Для таго, каб напавасціць і нашкодзіць, для гэтага зусім не патрабуецца вялікай колькасці людзей. Каб пабудавалі Дняпрабуч трэба пусціць у ход дзсяткі тысяч работчыч. А каб яго ўзавраць, для гэтага патрабуецца быць можа некалькі дзсяткаў чалавек, не больш».

Давер'е партыі, давер'е ўрада, давер'е вялікага правадчыра народнаў таварыша Сталіна работнікамі воднага транспарту павіна быць і будзе апрадана.

Народны камісар воднага транспарту Н. І. ПАХОМАЎ.

ЛЕПШЫЯ ЛЁТЧЫКІ СВЕТУ

Палёт таварышоў Громава, Юмашова і Даніліна выклікаў сарод чырвонаармейцаў і камандзіраў Н-скай часткі новую хваля захаплення вялікімі справамі савецкіх багатыроў.

— Дзе Громаў?

— Куды заляцела магутная сталёвая птушка краіны Саветаў? — гэтыя пытанні ва ўсіх на вуснах.

ДЭМАНСТРАЦЫЯ МАЛАДОСЦІ, АДВАГІ, ЛЮБВІ ДА РАДЗІМЫ

ПРЫВІТАННЕ ФІЗКУЛЬТУРНИКАМ БССР

Нам, узельнікам парада, прадстаўнікам народу Кіргізі, выступленне беларускіх фізкультурнікаў, які ў ўсіх брацкіх нацыянальных рэспубліках, спадабалася. Яно добра па замыслу, пастаюнка насычаная багатым і сур'ёзным зместам. На першы погляд інсценіроўка не складаная; пры меншай колькасці узельнікаў яна можа быць пастаўлена ўсюды, у садзе, у катэсе, на вялікай заводскай сцэне. Праўда, у тэхнічных адносінах беларускі тэхніку фізкультуры несумненна мог і павінен быць зробіць пастаюнку яшчэ калкадней, яшчэ выразней. Аднак гэта ў раізе месці няўдольнаснасць дэманіаў. Гэта трэба выправіць.

Анак, лічу неабходным падкрэсліць, што ў тымпе інсценіроўка выгадна вылучае сярод усіх выступленняў на Краснай плошчы. Яна захваляе гледача.

Надзвычайна пабабашча нам масавы танец «Лявоніха». У ім увабалецца народная прастата, прастор дэманіаў, чоткі рытм, прыгожая вясёласць і жыццерадаснасць. Гэты танец мы будзем вивучаць у сабе на радзіме.

Жадам беларускім фізкультурнікам боўныя поспеху і шлем усім фізкультурнікам БССР гарадае прывітанне.

Узельнікі парада ад Кіргізі: **ДЫЛЯРА НАЗАРАВА, РАКІЯ НАДР-ЛЕЕВА, ХАДЫЧА РАХІМОВА.**

ЯРКАЕ СВЕДЧАННЕ ДРУЖБЫ НАРОДАУ

Усёй нашай армянскай дэлегацыі пастаюнка інсценіроўкі «Граніца на замку» беларускім тэхнікумам фізкультуры надзвычай спадабалася па сваёй тэматыцы і жыццерадаснасці.

Пастаюнка ярка паказвае, што Беларусь — пагранічная краіна, дзе пытанні абароны нашай радзімы набываюць асаблівае значэнне. Вось чаму так цёпла і прыемна прадстаўнікі брацкага народу — фізкультурнікі Арменіі сустраілі ў Маскве дэлегацыю беларускага народу і яе выступленне на Краснай плошчы.

З асаблівай пацянай мы аднесліся да беларускай дэлегацыі яшчэ і таму, што выступленне фізкультурнікаў вельмі каштоўна і з боку паказу фізкультурнага майства. Нашы фізкультурнікі могуць толькі паўчацца ў беларускіх фізкультурнікаў.

Усе ці, прыветвення намі разам з беларускай дэлегацыяй, астануцца наоўгу ў нашай памяці. Гэтыя ліні былі яркім сведчаннем неперарывнай дружбы народаў СССР.

РУБЕН УРУЦЬОНАУ — камісар армянскай каманды.

БУДЗЕМ ПАМЯТАЦЬ АБ КАПІТАЛІСТЫЧНЫМ АКРУЖЭННІ

Упершыню я быў на такім вялікім паразе. Упершыню сустраіўся з брацкім мне народам — беларусамі. Іх выступленне мне ўсё да канца спадабалася і было вразумелым, хоць я ўсім не ведаю беларускай мовы. Гімнастычныя практыкаванні студэнтаў тэхнікума — складаныя і цяжкія, але выконваліся каманда іх больш чым добра.

Адначасова трэба падкрэсліць, што на паразе беларускага інсценіроўка была самай выразнай з усіх абарончых нумараў. Яна ўсаляе ў нас — прадстаўніку пагранічнай рэспублікі на паўднёвым усходзе СССР ачыта большую любоў да слоў таварыша Сталіна — памятаць аб капіталістычным акружэнні.

Кампазіцыйна і творча пабудова інсценіроўкі багата замыслам і знаходлівасцю. Усё гэта карысна і для нашых фізкультурнікаў, якія багата чаго атрымалі ад ізабаванага парада ў Маскве.

Узельнікі парада — член турнірнай дэлегацыі **ДУСІМБАЙ ЖУПАНАУ.**

12 ліпеня ў Маскве на Краснай плошчы адбыўся ўсеагульны парад фізкультурнікаў, прысвечаны 20-годдзю Вялікай пролетарскай рэвалюцыі і прыняццю Сталінскай Канстытуцыі. НА ЗДЫМКУ: Малада дзюлат-фізкультурніцкі БССР на паразе. Фото С. Ласкутова (СФ).

НЕ ЗАЗНАВАЦА

Беларускі дэяржаўны тэхнікум фізкультуры сваім выступленнем на ўсеагульным паразе ў Маскве (парад адбыўся з узлетам 11 саюзных рэспублік і быў прысвечаны 20-й гадавіне Вялікай Сацыялістычнай рэвалюцыі ў СССР і Сталінскай Канстытуцыі) паўбў вынікі трох чвэртак навучальнага года, паказаў як ужыты абавязуемыя веды і навукі.

Паспяховае выступленне нашага тэхнікума ёсць рэзултат упартаў і сур'ёзнай работы ўсёго калектыва выкладчыкаў і студэнтаў пры шчырных клопатах і дапамозе з боку ПК КП(б)Б і асабліва тав. Шарангоўна і СНК БССР — тав. Валковіча.

Мы адчувалі ўсю адказнасць за выступленне на гэтым выключным па сваіх памерах і значэнню паразе. Сур'ёзна было ўлічана наша мінулагодняе выступленне на Краснай плошчы, якое было нізкім па якасці ў спартыўных адносінах і паслужыла нам сур'ёзным урокам. Мы заслужана чулі папрукі: «Нясецца выступленне», «Дронна спываецца» і т. д.

Імяна гэта большае разуменне сваіх сур'ёзных недахопаў дало магчымасць нам у гэтым годзе лаша добрае выступленне. Несумненна для гэтай мэты тэхнікум прызначыў буйных спецыялістаў, якія дапамагі нам вырашыць адказную, цяжкую і гаваруючую задачу.

Але паспяховае выступленне на Краснай плошчы нас абавязвае не зазнавацца, а па-сапраўнаму працаваць над авалоданнем тэхнічнай фізкультурнай справы, за канца знішчаць вялікія недахопы, якія ёсць яшчэ ў нас. Парад паказаў нам многа цікавага і карыснага для нашай далейшай работы. Мы пазнаёмліліся з асаблівасцямі нацыянальнага спорта, з высокай тэхнічнай асобнасцю складаных відаў спорта. Усё гэта трэба нам пераіць для далейшай работы тэхнікума.

Парад яшчэ раз паказаў, што нам неабходна ўкарапіць фізічную культуру ў масы. Трэба працаваць над пытаннімі комплекса ГПА, як адзінай савецкай сістэмы фізічнай культуры.

У вырашэнні гэтых задач тэхнікум з'яўляецца месцам, адкуль павіна разгортацца ўся фізкультурная работа. Перад тэхнікумам, як адзінай у БССР фізкультурнай навучальнай установай, стаіць адказная задача ў галіне падрыхтоўкі кадраў. Трэба ўжо ў гэтым навучальным годзе сур'ёзна падрыхтаваць да пытання набору ў тэхнікум, што забяспечыць найлепшым якасць рыхтуемых спецыялістаў фізкультурнай справы. У гэтым годзе мы павінен прыняць не менш 200 чалавек (устану будзе ў тэхнікуме навучацца 450 чал.) з лепшых фізкультурнікаў рэспублікі.

Пытанне падрыхтоўкі да новага навучальнага года трэба шырока ставіць враз. Нам неабходна карэным чынам ліквідаваць недахопы, якія ёсць яшчэ ў гаспадарчым становішчы тэхнікума, вучэбным плане і праграмах. У гэтым неабходна тэхнікуму вялікая дапамога з боку савецкіх і гаспадарчых арганізацый.

Дырктар дэяржаўнага тэхнікума фізкультуры БССР **М. СКУПАУ.**

ЯРКАЕ ВЫСТУПЛЕННЕ

Многія з фізкультурнікаў у нон на 12 ліпеня не спалі. Адуваўся нейкі непакоі, своеасабліва напружанасць. Кожны чакаў часосці вялікага, радаснага, хвалюючага. Ах, якяя вялікая ноч! Не спіша.

Рана пачалі збірацца каманды фізкультурнікаў Украіны, Арменіі, Грузіі, Беларусі, Узбекістана, Туркменістана, Азербайджана, Таджыкістана, Казахстана. Усе яны роўна на гэтым шырокім пляцы, усе яны роўнапраўны грамадзяне краіны, усе яны вольны і пачуццмі звязаны з Масквой — сэрцам налэй чалавечтвара.

У пачатку дэсятай гадзіны раніцы 12 ліпеня расцвіліся шырокія вароты з Окенібрскіх казам у сонечны горад Маскву. Рушылі калоны, Загрукалі аўтамабілы. Крунуўся жыць людскі прыбой, і радасныя песні на ўсіх мовах высока ўняліся, паляцелі над горадам. Броўка моладзь, магуняя, смеяла. Кроўчла юнацтва, залорнае, здоравае. Прапоўны Масквы сустракалі з кветкамі, з радаснымі тварамі дарагіх гасцей, пасланцоў авіапапай саюзных рэспублік, узнагароджвалі гарачымі вольскамі, прывітанніямі вольчатамі.

Фізкультурнікі БССР ішлі разам з усімі да Краснай плошчы. Разам з усімі яны дзэллі пелену любоў да сабе чырванай сталіны рускіх братоў.

Набліжылася да галоўных вуліц. Распалася, незабываема хвалілае ўсё больш і больш ахаліла малалых, дужых. Лёгка іці па брукаваных, асфальтаваных вуліцах. Лёгка ветрыць краінае сонечны загар, прысьма асважак плыць.

Красная плошча. Крамлёўская спяна маўзалеі Іаўта. Людское мора. Беадіць спяна, доўгунаў, плакатаў. Парад фізкультурнікаў. Усе яны бачаць вялікага Сталіна і яго саратнікаў. Фізкультурнікі вітаюць правалыра, правалыр алмагаруе Фізкультурнікам. Увесь сонечны дзень быў заняты, заклапочаны. Ішла сур'ёзная напружаная работа. Дэманстраваліся поспехі фізічнай культуры і спорта.

Пачалося выступленне нашых фізкультурнікаў. Хутка на сярэзіну Краснай плошчы вышла восем калон. Утвараецца пляч пірамід. Зверху з невялікіх шаўкоўскіх скруткаў разогтвараецца велізарны і выразны доўгун. На ім чоткімі літарамі: «Прывет таварышу Сталіну ад беларускіх народаў». Вялікі правалыр шылаа сочыць за далейшым разогтвараеннем плячы. Пачынаецца самы яркі эпізод: «Граніца на замку». Зялёнае лістовае бярозак зашчэлена плошча. Сто прывезеных бярозак з Беларусі, пагранічны ступ і дзорны ствараюць самую яўную захожную граніцу з бярозавым гаем. Сярод бярозак захаваліся з сярэбранымі мастамі юнакі.

Праз зялёную ліству прабаецца сівава. Бялікія палотнічкі зяртаюць на сабе увагу. Яны набліжаюцца. І вось на прастронае поле вылятаюць двухкрылыя ітушкі — самалёты.

Граніца неперытуна.

Многая рука вартавага высока ўнята ў паветры. Яна спыніць усіхя варажыя шахоны ўноч і ўдзень.

Раптам у трох месцах сярод куравых бярозак узнікаюць серабрыстыя масты. Яны прымаюць становішча гарызанталі і пачынаюць варушыцца, астаюцца паралельнымі азіні аднаму. Гэта пльывуць жывыя танцы. На сярэзіне поля яны рассяпаюцца, масты скараротваюцца па гімнастычным практыкаванню, у якіх узельнічае 150 фізкультурнікаў. Жыва разгортваюцца імправізаваны бой.

Граніца неперытуна.

Беларускі народ стаіць налэйна на варне захоўнага фароста СССР. Інсценіроўка паказвае не толькі гэтую абаронную напружанасць прапоўных, але і ўменне вясела алчавацца.

На плячцы пачынаецца ігра ў футбол. Юмарыстычная спяна ігры ў футбол без мяча выклікае агудынае зававальненне. Відаць, як па полю летяць футбалісты са слодам за набачым мячом, уратар робіць страўныя браскі, а азартны судзя прагнае ўніз галавою.

Вось зогтвараюцца ў круг развесістыя бярозкі, зымаюцца ў круг дзюлчаты.

агранутым і напынальным беларускім касцюмам. Юнакі выходзяць з-за бярозак. Пачынаюцца на шырокім кругу рытмічныя танцы. Беларуская «Лявоніха» прыкоўвае ўвагу тысяч. Рухаюцца барокі, нахільваюцца на дзюлчат. Чотка, прасторна і вясела танцуе юнацтва, народны танец падкуплае сваёй пекнаюй. Таварыш Сталін, члены Палігбура і ўрада апладруюць.

Набліжыцца канец інсценіроўкі. Гэке мяняе свой паірэдні выгляд. Бярозкі востраіваюцца ў два рады. Ствараецца на Краснай плошчы алаа. Па ёй ідуць байцы з вігюлкамі нагагтоае.

Граніца неперытуна.

Трыумфальным маршам разам з зялёнымі бярозкамі 300 фізкультурнікаў адходзяць з цэнтра плошчы. Яны ідуць чотка, рапуча. У лесе ўздоўж граніцы чырванарудзейкі дзор.

Чоткія крокі гарманіруюць з гукамі лікуючых прывітанія правалыр народаў таварышу Сталіну. Па ўсёй шырокай плошчы, як сімвал аданасці і любві, разнасакае словы:

Хай смуглак вахай тваіх добрых не роісь,

Пі сонейка захад, ці сонейка ўсход,

Тэбе, правалыр, беларускі народ.

Доўга грывелі вольскі, гукі песні пераможкаў, сломы любві да роднага Сталіна.

Да сімі гадзіні і пытанніні мінут прадаўжаўся гэты змяняльчы ў жыцці нашай краіны, у жыцці кожнага з нас, парад — парад сілы, магунтасці, перамогі. Беларускі народ паказаў, як і ўсе народы СССР, сваё яркае выступленне, свядасці і арыгінальнасць якога сапраўды заслужана апенена Узельнікамі парада і цэнтральным друкам.

Самае дарагое для беларускіх фізкультурнікаў і ўсёго нашага народу — гэта таварыш, падкупачыны ўсешці, даскавы зрок таварыша Сталіна, які так шылаа сачыў разам з усімі сваімі саратнікамі за выступленнем нашых фізкультурнікаў.

П. КАВАЛЕУ.

Масква.

МЫ БАЧЫЛІ ВЯЛІКАГА СТАЛІНА

Няма межаў той вялікай радасці, якяя нас ахаліла ў момант, калі на трыбуне маўзалея з'явіўся наш любейшы парадзір, друг і настаўнік беларускага народу дарагі Сталін. Таварыш Сталін сустраіў нас на Краснай плошчы радаснай усешчой і гарачымі алмазіяментамі. Мы адчувалі сябе тут, у сэрцы краіны, роўнымі і магуннымі сярод роўных і магунных народаў нашай радзімы.

Кожны з нас радасна хваліваўся. Кожны з нас гарэў жадааннем выказаць сваё выступленне як мага лепш. І не дзіўна таму, што ў нас падрыхтоўкі на выхадзе на Красную плошчу мы працавалі з патроенай энэргіяй, з упэўненасцю, якяя ўласціва вартавым захоўнаў граніцы СССР.

У сваім выступленні мы паказалі, што

беларуская граніца знаходзіцца на моцным замку, аб які аламаюць свае зубы фашысцкія сабакі, калі паймнуцца варушыць мірную, радасную прапу самага шчаслівага на зямлі савецкага народа.

Беларускі народ, знаходзячыся на граніцы з буржуазным Захадам, заўсёды памятае залатыя словы вялікага Сталіна аб капіталістычным акружэнні. Мы будзем шчыльна ўмаоўваць магунтасць сваёй рэспублікі. Усе маладзю здаровую энэргію, усё жыццё да апошняй кроплі крыві, калі гэта будзе патрэбна, мы аддадзім табе, вялікі Сталін, табе, наша слаўная радзіма.

Студэнты беларускага дэяржаўнага тэхнікума фізкультуры **Г. ЖАЛУДКА, Г. ПЕУЗНЕР, К. БАРТАШОУ, П. БАРТАНСОН.**

Беларускі народ паказаў, як і ўсе народы СССР, сваё яркае выступленне, свядасці і арыгінальнасць якога сапраўды заслужана апенена Узельнікамі парада і цэнтральным друкам.

Масква.

МЫ ВЫКОНВАЛІ ЛЯВОНІХУ

Няма слоў, якімі можна было б выказаць тое вялікае радаснае пачуццё, якое перажывалі мы на Краснай плошчы пры выкажанні перад таварышам Сталіным, усім урадам прапоўных нашага народнага беларускага танца «Лявоніха».

Не гледзячы на тое, што танец «Лявоніха» мы ведаем і добра выконвалі на ўсіх тропіроўках і прагядах, усё-ж, вышэйшы на Красную плошчу і ўбачышы воінага Сталіна, мы перажывалі невыказнае хваліванне. Выкапалі «Лявоніху» мы імкнуліся так, каб поўнасьцю прадэманстравалі вялікую таленавітасць свайго народу, які мы прадстаўлялі на гэтым інтэрнацыянальным паразе, паразе вялікай дружбы народаў СССР.

Назучаючыся ў савецкай навучальнай установе, на сродкі сваёй сацыялістычнай дэяржавы, мы ясна разумеем пачаткі, якія перад намі пастаўлены. Мы не толькі можам культуна працаваць і адпачываць, авалодваць ведамі, якія неабходны для культурнага кіраўніка фізкультурным рухам мас, мы можам і ведаем, як абараняць сваю радзіму і за яе гатовы аддаць усё сваё жыццё.

Мы ўзятыні сваіму ўраду, партыі большавіц Беларусі, якія дзверылі нам прадэманстраваць магунтасць беларускага народа, гатоўнасць да абароны перад тваром новай Канстытуцыі, таварышам Сталіным.

Дзень парада — найшчаслівейшы дзень нашага жыцця. Мы бачылі Сталіна, які нам алмадаравал. За яго, за партыю камунізма, за савецкі ўрад, свой народ і радзіму мы не папачкаем сабе ў момант, калі вораг паймнецца напасці на нас.

Студэнты беларускага дэяржаўнага тэхнікума фізкультуры:

Г. ЯНКАВЕЦ, В. СЕРАФІМАУ, О. ШАРЫПА, Х. ФІЯЛІНА.

ПАШЫРАЦЕ І ЗАМАДОУВАЦЕ ПОСПЕХІ

Адчувалі мы сабе па-сабродскаму на гэтым пудоўным паразе. Многа было добрых выступленняў. Мне асабліва вельмі спадабалася пастаюнка беларускіх фізкультурнікаў, якія захаліла арыгінальнасцю і прастаотай.

Добра выконвалі ўсе масавыя спяны, а мастаснае афармленне пастаюк палупла свежаскай і выразнасцю фрб. Я не ведаю беларускай мовы, але ўсё добра зразумел.

Усё было добра зроблена. Відаць, што тэхнікум праправаў сур'ёзна над пастаюнкай. Трэба поспехі замаоўваць і пашыраць.

Узельнікі парада — член узбенскай дэлегацыі **ЛУТФУЛА САЛІЕУ.**

ТРАКЦІСЦКАЯ АГЕНТУРА МІЖНАРОДНАГА ФАШЫЗМА

У сваім каляндзе на сакавіцкім пленуме ПК ВВП(б) таварыш Сталін указаў, што адным з галоўных месц, дзе падбіраюцца кадры для кантрольвацыйнай работы, з'яўляецца «IV тракціскай інтэрнацыяналі» і яго секцыі ў асобных капіталістычных краінах. Тракцісцкія банды, якія сабралі ў сваіх раллах усё самая гануснае, шпіёнскі і правакатарскія элементы свету, выдупілі па заданых фашысцкіх рэзведках, падрыўную работу супроць краіны сацыялізма і супроць рабочага і антыфашысцкага руху ў капіталістычных краінах.

Іўжа-Тропкі, ствараючы шпіёнска-дыверсійныя групы ўнутры СССР, адначасова стварылі «IV інтэрнацыяналі», які фінансаваў Гітлера. Фашысцкі друк уможнана папулярызуе яго.

Кантрольвацыйная роля тракцістаў надбольш ярка відць у тых краінах, дзе адбываецца рашучая барацьба паміж дэмакратыяй і фашызмам. Возьмем, напрыклад, Іспанію.

Тракцісцкі імпэж у Барселоне ў маі г.т. быў арганізаван па прамому заданню Гітлера, Мусаліні і Франка. Тракцісцкія арганізацыі ПОУМ і ХВУ (арганізацыя тракціскай моладзі) ааімаіліся шпіянажам у карысць імпэжысцкай і інтэрвентуў, вялі падрыўную работу супроць дэмакратычнай рэспублікі і народнага фронта, супроць згуртавання рабочага класа і стварэння рэгулярнай арміі з адзіным камандаваннем.

Францыя — гэта другая пелія Іспаніі краіна, дзе вырашаецца лёс дэмакратыі і фашызма. Германскі фашызм асабліва зацікаўлены ў развіцці падрыўной работы ва Францыі. Таму Францыя асабліва прыцягала для тракцісцкіх бандзітаў. Ва Францыі тракцісты наладзілі шмат груп. З іх пайка Суварына, Маната і Росмера выдзяляецца сваёй работай па падрыхтоўцы шпіёнаў і дыверсантаў, пасылаемых у СССР. Адначасова тракцісты ва Францыі, нахатіць таго, як і ў Іспаніі, прабоуюць зрываць адзіны пролетарскі і народны фронт. Калі націны хоча стварыць повал для нападу на дэмакратыію народнага фронта, яна заўсёды знаходзіць правакатараў у асобе тракцістаў.

Вядома, што ў справе ўмааўвання міру вялікае значэнне мае франка-савецкі гавор аб уземнай дапамозе. Французскія тракцісты слодам за Гітлерам, разам з фашыстамі Дорыя і Дэ ля Рокам выдупіць барацьбу супроць франка-савецкага збліжэння, супроць сістэмы калектывнай безапаснасці ў Еўропе.

Германскую банду тракцістаў узвачалавае Рут Фішер, Маслоў і Урбан. Пасля літэраўскага пераварту ў 1933 годзе многа антыфашысцкіх вымушаны былі эміграваць з Германіі. У якасці агентаў гэтаста «эмігравала» і частка тракцістаў. Рут Фішер, прахываючы ў Парыжы, выконвае пасрэдніцкую ролю паміж

Тропкім і пасылаемымі ў СССР тэарыстамі. Маслоў стварыў спецыяльную школу, дзе рыхтуюцца тракцісцкія кадры. Гэтыя тракцісцкія выхаванцы Маслова пасылаюцца ў германскія рабочыя і дэмакратычныя арганізацыі і там выдупіць падрыўную работу супроць дэмакратычнага народнага фронта і выдупіць антыфашыстаў у рукі гестапа.

На чале італьянскіх тракцістаў стаіць Барыга, вядомы рэкет, які ў мінулым, будучы ў раллах італьянскай кампартыі, вёў барацьбу супроць таварышай Леніна і Сталіна. Як і Маслоў, Барыга варбуе тракцісцкіх агентаў і пасылае іх у антыфашысцкія арганізацыі. Азіні з пасланцаў Барыгі — Джэронэ, які пранік у асяродак італьянскіх антыфашыстаў, што жыццё ў Белгіі, быў выкрыт як тракціст-правакатар.

Польскія тракцісты аб'ядналіся ў сваю шаўку ў 1932 годзе. Належаць да іх жменька дробнабуржуазных элементаў у Варшаве і невялікія групы ў іншых гарадах. Апрача таго, частка польскіх тракцістаў прыгуглаюцца ў легальных партыях бунда і ППС і атужаць выдупіць свае атакі супроць СССР, народнага фронта і кампартыі Польшчы.

У Вільні польская дэфензыва стварыла правакатарскія групы ўнутры рабочых арганізацый і КПЗВ, якія называліся... тракцісцкімі арганізацыямі. У Заходняй Украіне тракцісты аб'ядналіся з агентамі УВО (Украінская ваенная арганізацыя — фашысцкая арганізацыя на ўтрыманні Гітлера) і разам займаліся дыверсіяй супроць КПЗУ і ВПШ.

Вядомы вучань Бухарына Олаф Шэфло

ўзвачалавае тракцісцкія групы ў Наовергі. Шэфло і Кнуцен — дзверныя асобы Тропкіага на канспіратыўнай рабоце, называлі ў СССР тэарыстаў, шпіёнаў і дыверсантаў. Гэты-ж Шэфло прадаіць ў нарэжскую рабочую партыю, дзе прабуе стварыць тракцісцкую фракцыю.

У Іспаніі тракцістамі забіта група антыфашысцкіх дзеячоў Мадрыда, забіт скартар Усеагульнага рабочага саюза Каталоніі Рольдан Картада. Не так даўно выкрыта тракцісцкая банда, якая рыхтавала забойства тт. Хожа Лыяса і Даварэ Ібаруры а таксама прэзідэнта рэспублікі Асанья. Ва Францыі тракцісты прабавалі забіць алмагаруе з кіраўнікоў кампартыі — Марселя Камона, і толькі дзюкчыны выпалковым авалічэнасам ім не ўдалося ажыццявіць свайго злачыначнага акту. Італьянскія тракцісты Турзі ў пісьме да членаў сваёй шайкі ў Мілане пісаў: «Неабходна ўбраць Эр-колі, а калі патрэбуецца і яшчэ 50 чал., толькі-б паралазавал дзейнасць італьянскай кампартыі». Турзі быў выкрыт як тракціст-правакатар.

Фашысцкія алекуны ствараюць усё ўмовы для больш уможненай работы сваіх тракцісцкіх лакаў. Свабодна прадаюцца толькі фашысцкія выданні і кнігі Тропкіага. У Польшчы выданні Тропкіага на сродкі ахранкі выходзяць масавым і патаненым тыражом. Польская дэфензыва ў час ары

НА НАРАДЗЕ АКTYBА НАРКОМАСВЕТЫ БССР

13 ліпеня пачала работу нарада актыва Наркомасветы БССР. Упершыню за многа год Наркомасвет сабраў такую велікую неабходную нараду з удзелам нізавых работнікаў і педагогаў, каб абмеркаваць становішча і задачы работы ўсёй сістэмай народнай асветы БССР.

З докладам аб рашэннях Лютыўскага Пленума ЦК ВКП(б) і XVI з'езда КП(б) і ў адказах на іх пачаў нараду т. Чарноў, які ў сваю чаргу пачаў нараду з удзелам нізавых работнікаў і педагогаў, каб абмеркаваць становішча і задачы работы ўсёй сістэмай народнай асветы БССР.

Падрабязна асветліўшы вынікі Пленума ЦК ВКП(б) і XVI з'езда КП(б) Б, тав. Чарноў пачаў нараду, якімі метадамі дзейнічалі ў сістэме народнай асветы ў БССР выключна ворагі народу Дзякаў, Гершон і іх паслядні. У навіне паставілі камуністычнага выхавання дзяцей і студэнтаў моладзі, у школах і ўніверсітэтах і самі апараты Наркомасветы з'яўляліся разам і махровы трагісты, і напывалы-фашысты, і правы, і проста профасіянальны ішнімі і дыверсанты, стварыўшы адзіную банду фашысцкіх агентаў.

Тав. Чарноў пачаў нараду рад прыкладаў гэтай падрыўнай воражэй дзейнасці, спінючы на задачы выхавання і навіны і намішу найбольш актуальныя пытанні, патрабуючы абмеркавання на нарадзе.

У спрэчках на дакладу запісала больш ста чалавек. Така вялікая колькасць жадаючых выступіць гаворыць аб тым, як шмат накіраваўся ў работніцка-нараднай асветы матэрыялаў і набаўшых пытанняў.

Выступіўшы на вяртанні пасаджанні 13 ліпеня і на ранішнім пасаджанні 14 ліпеня т. Мінаў, узагоржана грамадзі ЦК ВКП(б) БССР настаўніца Пруднікова, работніца ЦК т. Браўзюска, дырэктар магільскага Педінстытута т. Казак, настаўнік т. Быхавіч, загадчык дрысенскага райана т. Курціс і іншыя гаварылі перш за ўсё аб школьніцкім будаўніцтве ЦК ВКП(б) і аб тых слядах, якія пакінула гэта школьніцтва на месцах.

Большасць мерапрыемстваў Наркомасветы, якім кіравалі Дзякаў, Гершон і іншыя ворагі народу, былі накіраваны на зрыў рашэнняў партыі і ўрада аб школе. Сам апарат Наркомасветы быў пабудаван так, як гэта патрэба было Дзякаву і яго бандзе.

У першым квартале навуцальнага года, — расказвае т. Браўзюска, — работнікі апарата ЦК не могуць выехаць на раён таму, што ўсе ў водпуску, у другім квартале — няма грошай на пазекі, у трэцім квартале — таксама няма грошай: а тым часам Дзякаў знаходзіць сабе 9.000 руб. на куплю машыны.

Усплы Дзякаў намагаўся насадзіць сваіх людзей. Школы і дагэтуль часта замечаны чужымі элементамі. Важнейшае рашэнне партыі і ўрада — аб атэстацыі настаўніцкай Дзякаў выконваў у сваіх школьніцкіх метах. Атэстацыйныя камісіі былі арыентаваны так, што не прыглядаліся да людзей, вярнуў, па ўказаванні

Дзякава, звычайна пакідалі ў школах заведана вярхоўных людзей і ў той-жа час зніжалі з работы прапагандыстаў, навуцкіх моладз, выхаванню савецкімі навуцальнымі ўстановамі.

Ва ўсёй школьніцкай дзейнасці Дзякаву намагалі яго стаўленні на пасадах загадчыка аддзелаў народнай асветы, дырэктараў школ і інстытутаў і разам з імі таксама дамагалі палітычна-спыных работнікаў. У спрэчках указвалі, што загадчыка менскага гарана Кузіянова была пачынаць звязана з Дзякавым, які даўраў ёй, выключыў на кансультацыі, пачаўшы яе старанна ажыццяўляла яго ўказанні. Такія-ж прыклады можна прывесці і ў практыцы іншых загадчыкаў акрамя і райана.

Рыткі дзякаўчыны яшчэ далёка не выкарыстаны ў сістэме Наркомасветы БССР.

Сярод настаўніцкай і загадчыкаў аддзелаў народнай асветы, — гаворыць т. Чарноў, — ёсць яшчэ німаля стаўленні і прыкметнікі Дзякава, людзей, вярхоўных па ідэалогіі, падрыўваючых савецкую школу. Наркомасветы дагэтуль не перабудаваў поўнасьцю сваёй работы. Інспектару ЦК РКА ўбачыў на раёне, у апарата шмат беганіны, разубаўнасці, нячотнасці.

У большасці выступленняў на нарадзе адчуваецца пачырае жаданне работнікаў народнай асветы намішу мерапрыемстваў на канчатковаму знішчэнню рэшт дзякаўчыны, па палітычнай работы школ і навуцальных устаноў, жаданне энергічнай работай апраўдаць давер, аказанае настаўніцтву партыяй і ўрадам.

Але побач з гэтай характэрнай рысай народнага заўважання і выступленняў, якія зніжаюць разгортанне крытыкі і самакрытыкі.

Выступіўшы праф. Ломпеў, асветляючы становішча на мовазнаўчым і літаратурна-навуцым фронце, вельмі белга і негунтоўна спыніўся на сваіх уласных памылках у падручніках, аўтарам якіх ён з'яўляецца. Удзельнікі нарады не атрымалі яснай арыентацыі, як карыстацца падручнікамі беларускай мовы і літаратуры. А гэтага было чакалі ад выступлення тав. Ломпева.

У час вяртання пасаджанія выступіла загадчыца менскага гарана Кузіянова. Замест шчырага расказу аб метадах і формах школьніцкай дзейнасці Дзякава, з якім яна была шчыльна звязана, і базілісцкай крытыкі сваёй практыцы, замест гэтага яна абмяжоўвалася агульнымі словамі, уяўляла ад абывацанняў.

З боку асобных выступачых заўважання нездарова тэндэнцыя — гаворыць толькі аб выкрытых уже фактах, абходзіць вострыя пытанні сённяшняга становішча школ, навуцальных устаноў і апарата ЦК, замоўчвае яшчэ нявыкрытыя канкрэтныя носьбіты дзякаўчыны. Гэта — значная перашкода ў выкананні тых задач, якія паставлены перад нарадай.

Сёння нарада прадаўжае работу.

ПАЗЫКА УМАЦАВАННЯ АБОРОНЫ СССР ХАТНЯ ГАСПАДЫН ПАПДІСАЮЦА НА ПАЗЫКУ

Як толькі ратасіае паведамленне аб выпуску новай пазыкі да нас мялі хатнія гаспадыні, актывісты жамта № 18 гарана Менска, зараз-жа ўключыліся ў яе рэалізацыю. Мы самі падпісаліся на 50 рублёў кожна. Ва ўсіх квартарах жыхары сустракалі нас вельмі ветліва і актыўна падпісаліся. Ні адна хатняя гаспадыня не была намі прапушчана. Увесь мі ахвотлі падпісаліся 100 хатніх гаспадыняў на агульную суму 1700 руб. Хатнія гаспадыні т. Салавейчык, Шаўска і Бурштой на нашаму асабістым прыкладу падпісаліся таксама на 50 рублёў кожна.

Вядома мы, хатнія гаспадыні, азімаем свае абаронні дзяржаве на ўважліва

раінае абароны нашай дарагой радзімы. Пазыка умацавання абароны Саюза ССР — лепшы адрас на зямлі фашысцкай ваенна-шпіёнскай банды Тухачэўскага, Якіра, Убаравіча і іншых. Падпісваючыся на пазыку, мы зыхвааем сваё глыбокае прэзэрне да амальных фашысцкіх сабаг, якіх марылі аб аслабленні магутнасці нашай сацыялістычнай радзімы. Няхай вярнуць ворагі Саюза, што наша краіна яшчэ прыгажэй закрусе, і жыццё ў ёй стане яшчэ больш выдатным і шчаслівым.

С. АДУЦІНА, Ф. НАМІРСКАЯ.
Хатнія гаспадыні, актывісты жамта № 18.

ЗРОБІМ СССР НЕПРЫСТУПНАЙ КРЭПАСЦЮ

За азідзень сярод калгаснікаў калгаса «Урадаўка», Заббэскага сельсавета, Буда-Кашэўскага раёна, рэалізавана пазыка на 8.600 рублёў. Калгаснікі Пусеў, Лосеў, Гурчанкоў і інш., усяго 8 чалавек, падпісаліся на 1.000 руб.

— Зробім наш Саюз непрыступнай крэпасцю — вось наш адрас ворагам народу, — так заявілі калгаснікі калгаса імя Якаўлева.

У першы дзень паўніцкі калгаснікі тут падпісаліся больш чым на 800 руб. 65-гадова калгасніца Гаўрыленка Ольга падпісалася на пазыку ў суме 3-тыднёвага прыбытку.

Работнікі сельсавета ў колькасці 4-х чалавек падпісаліся на суму 520 рублёў. На 16 ліпеня 1937 г. па сельсавету была сабрана паўніца на 17.000 рублёў. Падпіска працягваецца. А. ГАУРЫЛЕНКА.

КАМСОД БЯЗДЗЕЙНІЧАЕ

На шклозаводу «Кастрычнік» падпіска на пазыку умацавання абароны СССР на 11 ліпеня складала суму ў 121.300 рублёў. Падпіска ахоплена 1.350 чалавек. Многія рабочыя падпісваюцца на месечны аклад зарплат.

У першы дзень паўніцкі калгаснікі тут падпісаліся больш чым на 800 руб. 65-гадова калгасніца Гаўрыленка Ольга падпісалася на пазыку ў суме 3-тыднёвага прыбытку.

У бригадзе майстра чарвертай змены групы № 2 Лебедзева Нікалая амаль усе падпісаліся на месечны аклад.

Нелга не адзначаць, што члены камсоды завода тт. Жайкоўскі і Палацін нічога канкрэтнага не робяць для распаўсюджвання пазыкі.

С. ХІЛЬКЕВІЧ.

Першы этап дарожнай гоні «беларуска-ветлура» выйграў гомельскі спарткавец А. Карпіль. Адрэацыя ад Менска да М. Бярэзіна (101 км.) ён пакрыў за гоначнае машына за 3 гадз і 15 мін. На другім этапе Бярэзіна—Магілёў (98 км.) лідэрства перайшло да рэвалюцыяна БССР камуніста Абрама Рапапорта (гаварыцца «Радама»), які перым фінішаваў у Магілёве. У рэзультат дзвухдзённых гоначарніцтва на абодух этапах заваяваў А. Рапапорт. Сярод гоначыкаў на дарожных машынах лідэрства ўвесь час трымае рабочы менскай арыяні «Дрэвапрацоўшчык» спарткавец В. Левін.

Каманднае першынства на першых двух этапах на гоначных машынах трымае каманда таварыства «Харчавік», на дарожных машынах—каманда таварыства «Спартак». Ураю раённай веласпедысты стартвала на Віцебск. Удзельнікі тура тут адначасна адліз дзень, а потым накіруюцца апоў на Магілёў.

НА ЗДЫМКУ: група удзельніцкай велатура на старце.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

ЛОНДАН (сталаіна Англіі), 13 ліпеня. (БЕЛТА). Англіійскія газеты паведамляюць падрабязна аб паспяхах наступлення рэспубліканскіх войск на захад Мадрыда. Як укажуць газеты, баі па сваёй лютасці не ўступаюць баям сусветнай вайны. Пры ўзяцці Вільянува да ля Каньяла Урадавыя войскі знайшлі 800 трупаў. Калі рэспубліканцы занялі Брунега, якія захапілі некалькі буйных гармат, з якіх мянежнікі бомбардыравалі Мадрыд. Наступальныя аперцыі рэспубліканскіх войск праходзяць пры энергічным падтрыманні авіяцыі і артылерыі.

Паводле слоў газет, артылерыя рэспубліканцаў у апошніх баях паказала перавагу над артылерыяй прапінскай. Устаў у паветраных баях 12 ліпеня з абомух баювой прымаў ўдзел да 200 самалётаў. Са-

малёты рэспубліканцаў узмоўлена бомбардыравалі Навалькарперо, Вільяверда, Усера і Карабанчаль. У часе бою ў Кіхорне быў знішчаны палк батальёна мараканцаў.

Як паведавае агенства Эспань, урадавыя войскі з 5 ліпеня ачысцілі ад мянежніцкай тэрыторыі ў 100 кв. міль. Былі захвачаны 1.500 палонных.

Як паведавае карэспандэнт агенства Рэйтар з Байоны (на французскай тэрыторыі каля франка-іспанскай граніцы), урадавыя самалёты атакавалі 12 ліпеня каля Сантанэра (горад на ўзбярэжжы Віскайскага заліва) крысер мянежніцкай «Альмрага-Сарвера» і эсмінс «Веласко» і прымуслі іх адыйсці к Більбаа. Урадавыя самалёты аднагалі таксама самалёты мянежніцкай, якія імкнуліся рабіць разведчыя палёты каля Сантанэра.

ЯПОНСКАЯ ПРАВАКЦЫЯ У ПАЎНОЧНЫМ КІТАІ

ЛОНДАН (сталаіна Англіі), 13 ліпеня (БЕЛТА). Як паведамляе агенства Рэйтар, становішча ў Паўночным Кітаі, не глядзячы на спробы ўрагунаў ішпаўнтаў на месцы, робіцца ўсё больш злавесным.

У Бэйіне адчуваецца непакоя. Гарадскія ўлады будуць вакол Паўночнага валаза барыкады з машоў з пяском. Галоўныя чыгуначныя магістралі, што выдупя на поўнач, зараз заняты пераважамі войск. Павады з японскімі войскамі прыбываюць у Фынтай і Цян-цінь з Манчжурый. Мясцовыя японскія фірмы адна за адна былі гатовыя да эвакуацыі жанчын і дзяцей.

мацініліся пасля таго, як у 21 гадзіну паганенне аб перамір'і было абвешчана несараўдлым.

У лаве кітайскага пасольства ў Лондане спырдажэнца, што звыш 20 тыс. японскіх войск сканцэнтраваны ў Фынтай пад Бэйінам; у дадатак да іх 5-я дывізія па загаду з Токіа пераходзіцца з Японіі ў Паўночны Кітаі; 10-я дывізія таксама падрыхтавана да перакіравання.

ЛОНДАН, 13 ліпеня. (БЕЛТА). Бой паміж японскімі і кітайскімі войскамі ідзе на адлегласці, прыкладна аднаго кіламетра ад Бэйіна. Спавяды разрываюцца над гора-

Вясення падрыхтаванні ў Бэйіне ў-

Міністр замежных спраў Турцыі п. Тэфік Рушчу Арас прыбыў у Маскву

13 ліпеня ў Маскву прыбыў з афіцыйным візітам міністр замежных спраў Турцыі п. Тэфік Рушчу Арас.

На Курскім вакзале міністра сустракалі народны камісар замежных спраў тав. М. М. Літвінаў, прыбыўшы напярэдні ў Маскву міністр унутраных спраў Турцыі п. Шукру Ба, нам. наркома замежных спраў тав. Б. С. Стананкоў, паўпрэд ЦСРР у Турцыі тав. М. А. Карскі, за пратакольнага аддзела НКЗС тав. В. Н. Бароў, в. аб. заг. першага ўходжата аддзела НКЗС тав. А. В. Заслаўскі, член прэзідыума Маскоўскага савета тав. В. А. Штарноберг, в. аб. каманданта гор. Масквы маёр тав. Ф. І. Сувороў, пасол Ірана ў СССР п. Сенах-Болзі, літоўскі пасланнік п. Батрушайтыс, румынскі пасланнік п. Чыуцту, балгарскі пасланнік п. Аптанаў, павараны ў справах Афганістана п. Юно-хан, павараны ў справах Грэхіі п. Кіндзіна, а таксама ўвесь склад турэскага пасольства і аддзяння супрацоўнікі НКЗС.

Ваказ быў упрыгожан турэскамі савецкімі спітамі.

Адначасова ў Маскву вярнуліся сустракаўшы міністра ў Баку пасол Турэскай рэспублікі ў СССР п. Зейлі Апаідын і нам. заг. першага ўходжата аддзела наркамата замежных спраў тав. А. Ф. Мілер. Міністра суправаджаюць начальнік яго сакратарыята п. Рафік Амір і сакратар п. Шапір Эмін.

Міністра суправаджаюць начальнік яго сакратарыята п. Рафік Амір і сакратар п. Шапір Эмін.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

У сувязі з тым, што 12 ліпеня раніцай было даджынае надвор'е, а вечарам 12 ліпеня памышканні сада імя Горкага былі заняты для сустрэчы Герояў Саюза і Савеза — удзельніцкай палёты на Паўночным полюсе — з партыяна-комсамольскім актывам, масоўна Сталінскага раёна, намераю на 12 ліпеня, перасяцца на 18 у садзе імя Горкага.

На масоўны будучы арганізаваны канцэртыны выступленні на ўсіх пляцоўках сада, масавае гуляння і фізкультурныя выступленні.

Вітлеты на масоўку можна атрымаць у Сталінскім РК КП(б) Б, 17 ліпеня ў 10 гадз. раліцы да 4 гадзін дз. СТАЛІНСКІ РК КП(б) Б.

ЗДАРЭННЕ

Расіраджэнне грошай у ГУМ'е. Крымінальным вышукам БССР арыштавана В. М. Лібік, акая сістэматычна займае грошы пагравай грошай з касм. Прадучыні прадаўшчыцай парфумернага аддзела ГУМ'а, Лібік кожны дзень брала з касм ад 3 да 10 руб. Устаў ёй было пакарэна 2.375 руб. Справа перадаана пракурору для прымянення гр-ні Лібік да судовай адказнасці.

Адказы рэдактар Д. В. ЮРНОУ.

Дывізіён юных міліцыянераў

Па ініцыятыве Ціраўніцтва міліцыі НКВД БССР, Менскага гаркома комсомала і гарана, пры Палацы піонеруў і акіябрат імя Пікала арганізаван дывізіён знадворнай службы юных міліцыянераў.

Дывізіён сфарміраван з 75 вучняў і вучаніц — комсомольцаў і піонеруў старэйшых класаў сярэдніх школ. З юных мі-

ліцыянерамі начальствууючы склад праводзіць заняткі, гутаркі аб значэнні міліцыі, барацьбе з безнагляднасцю і інш. Пасля заняткаў юныя міліцыянеры соцаь па нарадкам у дзіцячым парку і Палацы піонеруў, затрымаваюць дзцяей — паарудальніцкаў вулічнага руху і трамвайных «вісуюч».

Усё вышэйпералічанае школы медыцынскіх сяспер будучы падрыхтоўваць кваліфікаваных медыцынскіх і асельных сяспер з закончанай сярэдняй медыцынскай адукацыяй.

Тэрмін навучання ў школе медыцынскіх сяспер і асельных — два гады.

У школы медыцынскіх сяспер прымаюцца асобы ва ўзросце ад 15 да 35 год, маючы адукацыю па 7 класу сярэдняй школы.

Жадаючыя наступіць у школы медыцынскіх сяспер павінны паваль заявы ў гарадскія або раённыя аддзельні аховы здароўя (райадзрвы), дзе адкрываюцца гэтыя школы.

Да заявы неабходна прыласці наступныя дакументы ў арыгіналах: 1. Атэстат аб адукацыі. 2. Метрычны вынік, або даведку аб нараджэнні. 3. Даведку аб тым, што стан здароўя не перашкаджае наступленню ў сярэдн. мед. навуч. установу. 4. Даве фотакарткі з уласнаручным подпісам на іх.

Паступаючыя ва ўзросце ад 16 год і вышэй прадаўляюць шпарт пры асабістай аўцы.

Усе паступаючыя падвяргаюцца прыёмным іспытам ў аб'ёме 7 класу сярэдняй школы на наступных прадметах: беларускай і рускай мовах, матэматыцы, алгебры (вусна і пісьмова), геаметрыі, фізіцы, геаграфіі і палітграмаме (вусна).

Прыём заяў будзе праводзіцца да 1 жніўня. Іспыты — з 1 па 20 жніўня.

Прынятыя ў школы медыцынскіх сяспер будучы забяспечаны ступендым, агудна існуючых правіл і інтэрнатам п'і кватэрным грашмама.

НАРКАМЗДРАУ БССР.

Гомельскі фінансава-знанамічны тэхнікум абвясчае НАБОР студэнтаў на першы курс

Тэхнікум рытуе сярэдухы работніцкай фінансавалга апарата, ішпаўтароў па бюджэту, дзяржадохад, падатках і эканамістаў-бухгалтараў. У тэхнікум прымаюцца асобы ва ўзросце ад 18 да 25 год, асноў, чытыныя ішоўручым сярэдняе школу.

Паступаючыя паваль заявы да 15 жніўня ў прыкладаным (у арыгіналах) метрыцы, пасведчання аб адукацыі, даведку аб стане здароўя, 2 фотакарткі з уласнаручным подпісам і шпартвыя марак на 40 кап. для адзку.

Іспыты будучы праводзіцца з 15 па 31 жніўня на наступных ілос, шпалілах: беларускай мове (пісьмова і вусна), рускай мове (пісьмова і вусна), матэматыцы (пісьмова і вусна), геаграфіі і палітграмаме.

Народны Камісарыят Аховы Здароўя БССР абвясчае НАБОР на 1937/38 навучальны год

у наступныя школы медыцынскіх сяспер:

1. Віцебская школа
2. Гомельская школа
3. Арыанская школа
4. Полацкая школа
5. Баўруйская школа
6. Мозырская школа
7. Слуцкая школа
8. Лепельская школа
9. Дубровенская школа
10. Жлобінская школа
11. Кірыліўская школа
12. Мешчанская школа
13. Рагачоўская школа
14. Рачынская школа
15. Шклоўская школа
16. Чэрвеньская школа
17. Быхаўская школа
18. Горанская школа
19. Асіпавіцкая школа
20. Чавуская школа

Усе вышэйпералічанае школы медыцынскіх сяспер будучы падрыхтоўваць кваліфікаваных медыцынскіх і асельных сяспер з закончанай сярэдняй медыцынскай адукацыяй.

Тэрмін навучання ў школе медыцынскіх сяспер і асельных — два гады.

У школы медыцынскіх сяспер прымаюцца асобы ва ўзросце ад 15 да 35 год, маючы адукацыю па 7 класу сярэдняй школы.

Жадаючыя наступіць у школы медыцынскіх сяспер павінны паваль заявы ў гарадскія або раённыя аддзельні аховы здароўя (райадзрвы), дзе адкрываюцца гэтыя школы.

Да заявы неабходна прыласці наступныя дакументы ў арыгіналах: 1. Атэстат аб адукацыі. 2. Метрычны вынік, або даведку аб нараджэнні. 3. Даведку аб тым, што стан здароўя не перашкаджае наступленню ў сярэдн. мед. навуч. установу. 4. Даве фотакарткі з уласнаручным подпісам на іх.

Паступаючыя ва ўзросце ад 16 год і вышэй прадаўляюць шпарт пры асабістай аўцы.

Усе паступаючыя падвяргаюцца прыёмным іспытам ў аб'ёме 7 класу сярэдняй школы на наступных прадметах: беларускай і рускай мовах, матэматыцы, алгебры (вусна і пісьмова), геаметрыі, фізіцы, геаграфіі і палітграмаме (вусна).

Прыём заяў будзе праводзіцца да 1 жніўня. Іспыты — з 1 па 20 жніўня.

Прынятыя ў школы медыцынскіх сяспер будучы забяспечаны ступендым, агудна існуючых правіл і інтэрнатам п'і кватэрным грашмама.

НАРКАМЗДРАУ БССР.

ІНСТЫТУТ НАРОДНАЯ ГАСПАДАРКІ ІМЯ В. В. КУБЫШЭВА абвясчае НАБОР на месячныя курсы-кансультацыі па падрыхтоўцы ў ІНСТЫТУТ НАРОДНАЯ ГАСПАДАРКІ

Па курсы прымаюцца асобы, якія маюць сярэдняе асвету.

Скончыўшы да 1935 г. школу 2-й ступені (9-годуку) ці трахгодныя профішколы па базе самгюдзі прамашчына наўдзе са скончыўшым сярэдняе школу. Апрача гэтага на курсы-кансультацыі прымаюцца ўсе, жадаючыя адлпы пры рабкучу Інстытута ў перадку экстерната экзамену за курс сярэдняй школы для наступлення на 1 курс Інстытута.

Інстытут народнай гаспадаркі паступаючы на курсы-кансультацыі ступендым не забяспечана. Інтэрнат для ішпаўтарнага прадстаўляецца на 1 месць.

ПРЫЁМ ЗАЯЎ ДА 20 ЛІПЕНЯ. Работа на курсах пачнецца 25 ліпеня. Заявы з дакументамі аб адукацыі і аўтабіяграфіяй паваль на адрас: Менск, Зем'яробчы зав. 5, дырэктару рабфаса Інстытута народнай гаспадаркі.